

ŽENSKÁ HLÍDKA.

RÍDÍ M. BUREŠOVÁ.

Nám ženám se vytýká, že jsme hašteřivé. Opravdu, měly bychom se vystříhati hádek! Často pochází z nich mnoho zlého! Není na světě nic nižšího, nic sprostšího, nic neužitečnějšího, nežli jsou hádky a přece tolik bují; jsou jako bytli, které rostou, aniž třeba je zasévat. Mnohá přátelství vzala za své jejich přičiněním. Kolik je těch, kteří dovedou zadržeti jazyk, a nemohou-li potlačiti hněvu! O, je to pravda, že nás to bolí a mroutí, když nás někdo uráží, ale odpovídati rozleženému, pokud jsme rozlezení, není radno, neboť bolest svoji tím jen více rozdráždí, sobě ublížíme a jinému neprospějeme. Musíme-li se ale ospravedlniti, sečkejme, až nás rozlezení pomine; možno, že pak poznáme, že jsme ani úplně v právu nebyly a že přece něco pravdy bylo na straně toho, jenž se našim náhledům protivil. Sfrzeje se, milé družky, hádek a sprostých klevet! V milé práci a čestě hledáme zábavu, neboť to jen povznáší duchu a přináší mír a lásku k našim spolubližním. Dvě lásky se srovnávají vždy, ale dvě zlomy nikdy. Blažené se žije v tom domovu, v tom sousedství, v tom přátelství, kde všichni snaží se žiti svorně a proto již pomýšlení, jak dobře by se žilo, kdyby každý tvor byl dobrý, neboť nabádá nás k tomu, a bychom nedaly místa hněvu v srdci svém, ale jen lásku a svatě přízní.

Omyly materského srdce.

Nekonečnou, nevyčerpatelnou — láskou a vznešenou moudrostí nadány jsou srdce i mysl matky — a přece mýlívaly se, chybnily, neboť i matka má nevyčerpatelné, proměnlivé srdce ženy. Tu hned při první příležitosti pozorujete, že matka všechny děti s láskou vímá k srdci — jednou ale přece — svému mazlíčkoví — dává přednost, zatím co k druhému obrací se chladněji, vázněji, snad i drsněji. Jest to spravedlivé, jest to moudré? Jistě není správné, promíjí-li matka jednomu dítěti, co u druhého přísně kárá, jednomu-li povoluje, čeho u druhém s přísnou nespravedlivou žádá, jednomu-li lásku svou plným pohárem užítí, druhému ji téměř odírá. Matka buď spravedlivá a objem všechny stejnou láskou.

Zachovejte si důvěru svých dětí.

Matka jest zpravidla nejvěrnější a také nejzjistnější přítelkyní svých dětí; na všem, co se děje v děle, bře nejvěrnější podíl. Náleží jí také za to plná důvěra a nic není pro matku blaženějšího, nežli když se jí těší, když dětská duše je jí otevřena jako čistě zrcadlo. Jest povinností matky, aby si tuto důvěru dovedla získati a zachovati, neboť mnoho zla a neštěstí může býti zamezeno, požívá-li jí nezkráceně u dětí v lůně rodiny přítomných i vzdálených. — Jak zle dotírá pokušení na dítě vzdálené otcovského domu a pečlivé, láskyplné péče rodičů, jak často již zoufalost vedla bezradného synka v náručí smrti k zármotku celé rodiny, kdežto důvěrný dopis, otevřené slovo matce v pravý čas sdělené, bylo by neštěstí zabránilo!

Nebojte se vzduchu.

V zimě mnozí neradi větrají — z obavy, že ujde draho získané teplo. Jaký omyl! Nevysvětláný, zhuštěný vzduch bytu vytápí se těžko a třeba mnoho topiva. K tomu, jak je nezdravý! Vytváříte-li, získáte zdravé vzdušné, ale také řídí vzduch, který se vychlejí a laze na ohřeje. Nebojte se proto studeného vzduchu a větrejte všechny místnosti bytu, zvláště ložnice ráno před ustáním a večer před ulehnutím, a místnosti, ve kterých se více osob za dne zdržuje, větrejte aspoň místnostmi vedlejšími.

Slovo o vejčích.

Často vede se o to spor, jsou-li vejčička syrová nebo na míčko či na tvrdo vařená lépe stravitelná. Otázka takové dají se řešiti pouze pokusy, při nichž se stanoví látky potravní do těla zavazované a těla vyhozené. V nejnovější době konány byly Aufrechtem a H.

monem experimenty, jimiž měla býti prozkoumána výživná cena a stupeň využitelnosti vajec slepičích. Uvedení badatelé konali pokusy na sobě a stanovili vědeckými metodami, že při výživě syrovými a na míčko vařenými vejci dusíkaté živiny vajec lépe se využívají než při výživě masem. Nejlepší využitelnosti látek dusíkatých děje se při požívání vajec syrových a není dle výsledků fyziologických pokusů uvedených autorů nijak dostatečně odůvodněno, nutí-li se nemocný do pití syrových vajec, jak místy se provádí a doporučuje. Rozdíly výživnosti nejsou nikterak tak značné, aby vyvážily škodlivý vliv, jaký má rozhodně na trávení nechuť nebo dokonce ošklivost, jakouž někteří lidé mají vůči požívání vajec nevařených.

Využití tuku jest nejlepší při požívání vajec na tvrdo uvařených. Tak hlavně ve žlutku vajec je mnoho tuků, které se v strávce, jedli-li se vejčička na tvrdo uvařená. Využití tuku jest v těchto případech lepší, než využití tuku v maso nebo ve vejčích syrových nebo na míčko připravených. Celkem vzato, připadá dle vyšetření fyziologických syrovými i na míčko vařenými vejci, jakožto součásti potravy snížené, vyšší cena než masu. Stravování vajec je velice výhodné a využitelnostnost jejich znamená tak, že jest o pravdu potřebi, aby na význan jejich při výživě vůbec kladena byla větší váha než jak se děje doposud.

Domáci pohodlí je vychovatelem dokonalých lidí, dokonalých mravně i tělesně, praví Smiles. Na to mají pamatovati hospodyně, neboť přejmavé upravené domácnosti u pouťavé muže doma. Nepořádek v jídelně nese za následek mnohé nemoci, stejně jako nečistota. Nepořádek v domácnosti jest příčinou rozháranosti v rodině, svárů, nespokojenosti, jest plodidlem všeho zla.

Učte dívky své každou i tu nejmenší práci správně, dokonale vykonat i tak jen pilností a svědomitostí je naučíte.

Velké duby ze žaludů rostou, tak i z malicherných příčin velké svary pocházejí.

Pro samou práci nezapomínejte i na osvěžení duševní a toho docílíte vhodou a pouťavou četbou.

S bojažnými dětmi jest třeba zacházeti velmi opatrně. Jestliže náhoda obvyklé následky slabosti nervů. Spočívá na vědomí neúplné jistoty, když je člověk svěřen sám sobě. Jedná-li se s takovými dětmi rozumně, vyléčí se bojažnost bez jakékoli jiné pomoci. Proto třeba vždy u nich posílati strachu mírně ale důsledně klásti odpor. Nestrašeť děti, toť největší hříšek! Vysvětlujte jim, že není strašidlo!

Dusí-li se dítě tím, že mu zaskočí dle drobček do trubice, tuže se do zad za tím údelem, by zpět z trubice vyskočil. Jest také ještě jiný prostředek k odstranění tohoto zla. Uchopí se obě ruce dítěte a drží se napjatě vzhůru. Prsa se tím rozšíří a dušení přestává.

Všelijaký a nože nejlépe vyleštíme, rozkrájíme-li syrový brambor a kusy jeho smícháme v moučce elhové neb vápenné a přibor jimi třeme, až se leskne; pak se osuší hadříkem.

Anna Gerlová, Detroit, Mich. — Ctěná pořadatelko: — Můj muž a naše děti rády žoukrou polévku. Jak ji vaříte? Vezmu koflík čokol. přeboru, aby v ní nebylo nic špatného, vyperu, dám do hrnku, naleji na ni vody, osuším a nechám vařit asi hodinu. Pak vezmu dva větší brambory, osuším a dám do té čokol. vařit, též k tomu přidám 3 stroužky česneku a když je již čokol. měkká, tedy si udělám jízádek z jedné lžice mouky, brambory

v polévce rozmačkám, zápražku tam vleji, přidám kousek přehrátkového másla a polévka je hotova. Máte-li po ruce nějaké maso, není také na škodu, když je dáte do té polévky vařit.

Františka Otoupalíková, David City, Neb. — Ctěná přítelko: Obdržela jsem Váš dopis a je mi velice milé, že mne chráníte. Leč já sama znám ty spůdy. Dědala jsem a dr. Breuerem pět let, hned jak se stal lékařem. Měl mne v nemocnici a já mu pocieniti jeho opatrovala. — Psala jsem vám, že vám chci psati jen ze své vlastní zkušenosti o bylinách, které už po celá dlouhá léta sama potřebuji, anebo které se v trhu prodávají. Pošlu vám na ukázkou té, které dělám já sama a uvidíte, že je lepší, než to, které dostanete v pakličkách v lékárnách. Pak chci psati jenom byliny, které se který měsíc sbírají a to, zda kořen nebo list, anebo květ. Vypíšu jen ty, které znám, neb některé jsou jedovaté. Prohlédnete-li mi to, medbám, neb myslím, že si to složit dovedu. Proti tomu nikdo nemohl by snad nic říci. Byliny popisovat chci pak jen jednou za měsíc. Abyste se přesvědčili, jak mne lidé žádají za pomoc, posílám vám jejich dopisy, které si přečtete. Pak je můžete zahodit. Pro dnešek končím a srdečně vás zdravím. Na zdar! (Pozn. red.: — Rádi vám vyhovíme a těšíme se na Váš první popis, neb věříme, že to bude krajiny zajímavé.)

Jan Nalezinck, Malmo, Neb. — Ctěná redaktorko: Chci uvěřiti několik řádek, ale nevím, přijmete-li je do "Ženské Hlídky" aneb ne. Kam jsem, kam by se lépe hodily. Chci vám napsati něco o tom, jak může býti člověk nešťastným při nasazování slepic. Někdy není o pravdu radno býti při tom, když žena nasazuje slepice. Moje manželka na př. objednala si trochu různých vajec pro nasazení. Když však je chtěla nasaditi, byla zkrátka o několik kvočien. Požádala mě proto, bych jí nějak zaopatřil u sousedů, což jsem s ochotou udělal a ona ještě téhož večera slepice nasadila. Druhého dne časně ráno vstala a šla se podívat, jak kvočien sedí. Přišla však zpátky sklamaná, neboť shledala, že některé z kvočien sedí místo na vejčích na zemi. Chlěl jsem jí proto poradit, aby slepice něčím přikryla a podotkl jsem, že se tak snad rozsedí. Ona však se na mne rozkřikla, a bych si hleděl svého, a popadla vši slepici, vyhodila ji ven, řekl jsem si proto: "Holenku, zde to není jistě. Mohl bys dopadnouti stejně." Proto taky jsem se pomalu vyklidil a ani jsem nečekal.

Zelený hrášek s mrkví. Dej na rendlík kus másla a lžici cukru, což vše dej rozpustit. Pak přidej k tomu hodný koflík neb více zeleného hrášku. Dej dusit, až je měkký. Potom jej zasyj lžící pékne mouky, nalej naň trochu hovězí polévky a trochu vařené smetany a vše tak, aby byl vládný, ne však moč řidký; dej trochu květu a trochu drobné rozkrájené zelené petrželky, a přisól dle chuti. Na jiném rendlíku dej taktéž vzpénit kus másla s cukrem jako předešle, dej do toho tolik mrkve, na drobné nudličky rozkrájené, a dej jí do měkka udušit. Pak připrav jako předešle hrášek a, když se povaří, necht se připraví dle chuti kučarčky, neb každá se řídí s přípravou a chuti dle množství. Pak dej hrášek doprostřed misky a okolo mrkvičku, což se velmi pěkně vyjmá. Může se dáti k jakémukoli masu smaženému.

Teletí maso s citronem. Dej na rendlík kus másla, půl tunce rozkrájené cibule, půl tunce rozkrájeného česneku, všež to do hrušky neb jiné teletí maso, osol, přikryj a dej dusit a obrátí ji častěji a podlévej polévkou neb vodou, aby nezžeraveno. Když je naplo měkké, vyměj je na pekáčce, pokrájej je na úhledné kousky, všež je do jiné nádoby, přisól na ně to šťávu, přidej ještě hovězí polévku, a dej je do měkka dovařit. Mezitím udělej na másle bledou jítku, zapraj jí maso, by byla omáčka ne příliš hustá neb řídká, dej k tomu trochu citronové, drobně nasekané kůry a, když to již na míru chceš dávat, zasyj to citronovou šťávou.

Knedlíčky ve smetaně. Uří na míse as půl koflíku čerstvého, můžeš dáti do toho i kousek převařeného, másla, vraz do toho 6 celých vajec, trochu do osol a vmíchej do toho pékne mouky tolik, aby z toho bylo houbkové těsto. Pak dej vařit do hrou smetanu, zavaňuj do ní knedlíčky lžičkou, dej do toho trochu cukru a též citronové kůry, osol dle libosti a dej v troubě vysušenout. Pak to posyp tučeným cukrem a dej to po vřehu ležky do červené opéti.

Mandlové hubinky. Vezmi čtvrt libry mletého cukru, dej k němu z jednoho bílku sniž, dobře to promíchej, přidej k tomu šťávu z jednoho citronu, a michej tím tak dlouho, až to ležky stuhne. Pak do toho zamíchej čtvrt libry na nudličky rozkrájené mandle, dělej na oplátku neb voskovaný papír kulaté hromádky a dej je spěšně péci, by se nerozběhly.

O KOMETÁCH.

(Pokračování.) Roku 1668 zjevila se kometa, která ve Westfálsku nastala veliké umírání koček.

Roku — přišla kometa a veliká bouře v Duvňkách, jež zabila několik rolníků na louce.

Roku — kometa a dobytčí mor ve východní Friesku.

Roku — kometa a meteor ve Škotsku, jež zasáhl vesnický kostel a poškodil věžní hodiny.

Často sestávají věci až směšné malicherné:

Kometa — a kobyličky v Kalábrii.

Kometa — a povodeň v Anglii.

Kometa — a zemětřesení v Malé Asii.

Kometa — a požár v Cařihradě a tak dále.

Jest věru podivno, že Forster si troufá připsati tak malého místní nehody působení nebo vlivu těles nebeských. Ale i ménější myšlenka, že komety neštěstí jen oznamují, jest nelogická. Proč by mělo škvelým znamením na nebi oznámiti šířmu světa, že — ve Westfálsku pojdu kočky?

Jak již řečeno, lze z kroniky utrpění na třetí planetě, vždy hravě vybrati neštěstí k dané kometě. Ale ne naopak! A tím padá celá teorie o souvislosti neštěstí a komet.

Je totiž neštěstí víc než komet. Proto nelze každou nehodu obsaditi kometou. Uvedeme řadu takových neštěstí bez komet.

Roku 42, našeho letopočtu, za vlády císaře Claudia, rozšířila se po celé říši římské mentagra, hrozná nemoc, jež vyšla z Egypta. — Podobala se malomocenství; celá tělo nemocného pokrylo se vředy a strupy.

Roku 154 vznikla lykanthropie, které se lidé velice báli. Nemocní bloudili jako vlci — odtud jméno choroby — po místech pustých, zejména v noci mezi hroby. Měli strašné bolesti, které až k zoufalství je doháněly.

Roku 165 za císaře Antonia zuřil po sedm let v Malé Asii, severní Africe i v Evropě mor.

Roku 182 ztratila Itálie morem třetinu obyvatelstva. V Římě po několik týdnů mřelo dva tisíce lidí denně.

Za císaře Valeriana kol roku 250 vypukla nakazlivá choroba, jež po patnáct let řádila v římské říši. Tehdy vznikl zvyk truchliti nad smrtí příbuzných černým kátem, což způsob "nositi" smutek.

Roku 312 přišlo z Egypta do Itálie a Německa nemoc, zvaná "anthrax". Vyhubila na některých ostrovech Středozeemního moře všechno obyvatelstvo.

Co tu hoř a útrap! Jest nám nevolno, když takový seznam čteme. A vše to je zcela bez souvislosti s kometami. Ani v desítiletí před nebo po oslech katastrofách neobjevila se žádná (velká) kometa, kterou by nám byli kronikáři zaznamenali.

Roku 542 pošel řáditi mor, jež se šířil celých padesát let. Před cházela všeobecná neúroda a veliké výpravy kobytek. Nemoc postihala zvláště v kýchání. U kohe se tyto znaky opakovaly, byl strach.

Některé lékaři myslí, že tehlé se poprvé objevila u nás černá smrt, mor východu, ten hrozný mor, jež smeti aspoň třicet miliónů lidí. Stálo-li kdy nešťastí za kometu, byla to černá smrt. A

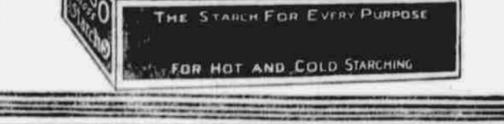
ARGO

Gloss Starch

OLNÉ otevřený sáčok přitímá do sebe všechny prách a smeti spod grozných patla — a pak je prádlo vaše leda-živé nebo žluté.

ARGO je dokonalým šrotem pro každou laundráckou potřebu a dá se jím skrolati i lágo teplým i jako studeným.

PORÍDTE SI CISTĚHO ARGO BALÍČEK ZA 5 CTŮ.

BAILEY & MACH.

ZUBNÍ LÉKÁRI.

3 poschodí, Paxton Bldg., 106 1/2 a Farnam ulice. Tel. Douglas 1985. 1st. Floor A-1985.

OMAHA, S. D.

Nejlepší zubní lékařská služba ve středozápadě. Nejmodernější pomůcky. (Práce první třídy. — Cena nízká.)

přece nebylo tehdy velikých komet. Jen roku 538 zjevila se malá, nezajímavá kometa.

Roku 717 počal tříletý mor, jež zuřil zejména na východě. V Cařihradě zemřelo prý tři sta tisíc lidí. Po kometách ani stopy.

V letech 874. a 5, umírali lidé hromadně po celé Evropě. Příčina nemoci byla dosti podivná. Způsobily ji mrtvolny kobyličky, jež zaplavily Evropu v nesčetných proudech. Huičieji hnota pokrývala celé země vrstvou, několik palců silnou. Věru, člověk žasne nad prapodivnými prostředky, jimiž nás příroda hubí, když se jí zráčí ubíratí nám něco krve.

Po kometách ovšem ani slechu. Veliká kometa přišla sice, ale rok po skončení nemoci.

Roku 996 objevil se poprvé v Evropě "svatý ohně". Kronikáři zmiňují se i později — do XIII. století — o něm častěji. Vyskytoval se zejména ve Francii. Nemocní měli prudké bolesti v nohou i rukou, že často hlasitě nařikali. Přes prudké bolesti nebyly údy zanicené, naopak byly studené jako led. Po nějaké době, zpravidla po několika dnech, zěrnaly a — jen se vmysleme v duši takového chudáka, našeho předka! — a odpadávaly. Mnohý ztratil ruce i nohy, než přišla smrt, pro něho zajisté "milá smrt". Nemocní táhli hromadně k místům poutníckým. Umírali ve chrámech, tak, že tyto byly plny mrtvolného zápachu.

V letech 996 až 1347 zaznamenáno třicet větších epidemií. "Svatý ohně" objevuje se v malých okresech od sebe oddělených, nejčastěji po neúrodě. Nejhorší zuřil po žních ve vlhkých letech. Choroba je tedy místně i časově omezena. Zřídka trvá déle než rok. Trvá-li dvě léta, pak byla obojí vřehá a neúrodná. Tu si jaksi dvě jednoleté epidemie podaly ruce. Po žních je nejsilnější, pak slabší a v létě před druhými žniší zpravidla se ztrácela.

Prohřívá-li se kronikou lidského utrpení, dojmá mě vždy ozvlášť "svatý ohně". Ti chudáci totiž ublí zbytečně. Otravovali se sami, nevědomce o tom. Otravovali se námedem. Kdo jedl chléb s moukou pomísenou s námedem, dostal "svatý ohně". Námel jest pak tím nebezpečnější, čím je žeravější, proto bývalo po žních nejčastěji.

Vím-li, že "svatý ohně" je důsledkem otravy, pochopíme snadno následující správu:

Za epidemie rozšířil Hugo Capet v Notre Dame chudým chléb. Nuzní, stísnění poútkem ohně, přicházeli k věvodovi, jež jeho (nřavý) chléb, podávají se. Zolavení vrazi se domnělo bývalé bídy k chlebu otrávenému námedem.

lem. Za krátko se jim "ohně" vrazi, hynou, umírají.

Větší kometa zjevila se roku 983, tedy třináct let před prvním vypuknutím svatého ohně. Druhá přišla roku 1005, t. j. o devět let později.

Tedy žádná kometa, ač "svatý ohně" způsobil nám ještě mnohem více zla než jsem již vypravoval. Tehdy počali bezradní, zoufalí lidé o nešťastné poutě do svaté země, do Palestíny, z níž se pak vyvinuly křížové výpravy.

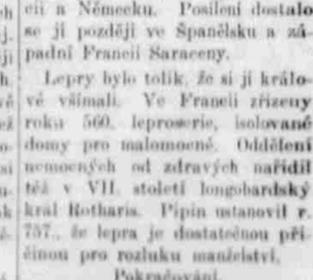
Krey tekla proudem. Východ porazil západ a vítěz ztrestal nás strašně: malomocenství.

Tato nevyčlelitelná nemoc pochází asi z východní Asie. V Číně a Indii jest od pradávna. Na západ dostala se velmi záhy. V Egyptě zdomácněla prý již v dobách předhistorických. Z Egypta zanesli si ji židé do Palestiny. Znaleci myslí sice, že to, co v bibli služe "Zaraath", jsou po většině jiné nemoci kožní. Přes to bylo i pravé malomocenství, pravá lepra, mezi starými Hebreji již rozšířena. Nemoc, kterou nám líčí kniha Hiob, jest lepra.

Malomocenství šířilo se pomalu podél obchodních cest starověkých. Do Evropy vniká ovšem od jihu. Ve IV. století před Kristem postoupilo do řecka. V I. století před Kr. do Itálie. Leprosní vojáci Římsí roznegli pak malomocenství po širé říši římské, po celém imperiu. V II. století našeho letopočtu znal lepru v Lombardii, ve Španělsku, ve Francii a Německu. Posléze dostalo se jí později ve Španělsku a západní Francii Saraceny.

Lepra bylo tolik, že si ji králové všimali. Ve Francii zřízeny roku 560. leproserie, izolované domy pro malomocné. Oddělení nemocných od zdravých nařídil též v VII. století longobardský král Rotharis. Pipin ustanovil r. 757, že lepra je dostatečnou příčinou pro rozluku manželství.

Pokračování.

Dr. F. J. PETR,

český lékař a vrahodil.

(Bývalý výpomocný operátor a k. nemocni nemocni v Praze)

Nemocni lékařem France zvláště nemocni. Právěli operace vřeho druku.

TEL. DOUGLAS 3325.

Obydlí a lékařna: 24091/1, jím 13. ul.